تعیین ثوابت معادله جانسون کوک جهت شبیه سازی فرآیند ماشینکاری با استفاده از الگوریتم بهینه سازی

فرشيد جعفريان^{۱،*}

چکیدہ	اطلاعات مقاله
مدل ماده جانسون-کوک با در نظر گرفتن اثر سخت شدگی کرنشی و نرخ کرنشی ماده و اثر نرم شدگی ماده، به عنوان پرکاربردترین مدل ماده جهت تعیین رفتار پلاستیک ماده	دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۰۹/۱۰ پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۱۱/۲۴
حین شبیه سازی فرآیند ماشینکاری مورد استفاده محقیقن قرار می گیرد. تعیین تجربی حین شبیه سازی فرآیند ماشینکاری مورد استفاده محقیقن قرار می گیرد. تعیین تجربی ثوابت این معادله امری هزینه بر و زمان بر میباشد. در این راستا در تحقیق حاضر روش جدیدی ارائه شد که بدون نیاز به صرف زمان و استفاده از تجهیزات گران قیمت مورد استفاده قرار می گیرد. در این روش با استفاده از الگوریتم بهینه سازی تکاملی و استفاده از تعدادی نتایج تجربی تنش سیلان، ثوابت معادله جانسون-کوک جهت شبیهسازی فرآیند براده برداری سوپر آلیاژ اینکونل ۲۱۸ بدست آمد. نتایج بدست آمده بوسیله این روش با نتایج مدل های ماده سایر محقیقن که با آزمایشات تجربی و تحلیلی بدست آمده بود، مورد مقایسه و ارزیابی قرار گرفت. بر این اساس با پیاده سازی زیر برنامه نویسی در نرم افزار اجزاء محدود، به ازای هر مدل ماده شبیهسازی فرآیند ماشینکاری متعامد سوپر آلیاژ اینکونل ۲۱۸ در شرایط مختلف ماشینکاری صورت پذیرفت و نتایج شبیه سازی نیروهای ماشینکاری (دو مولفه)، هندسه براده (سه مولفه) و حداکثر دما با مقادیر تجربی مورد مقایسه قرار گرفت. در نهایت میانگین کل خطای شبیه سازی ۲/۱۸. گزارش گردید که مقایسه قرار گرفت. در نهایت میانگین کل خطای شبیه سازی ۱۳/۱۸. گزارش گردید که ماشینکاری (دو مولفه)، هندسه براده (سه مولفه) و معاوبی برخوردار میباشد و میتوان در مقایسه با سایر مدل های ماده از دقت مناسب و مطلوبی برخوردار میباشد و میتوان ابراز امیدواری نمود که روش ارائه شده بخوبی در سایر تحقیقات نیز مورد استفاده قرار گیرد.	واژگان کلیدی: مدل ماده، شبیه سازی اجزاء محدود، ماشینکاری متعامد، جانسون-کوک.

مقدمه

سوپر آلیاژ اینکونل ۷۱۸ به عنوان یکی از مواد سخت و پرکاربرد در صنایع مختلف بکار گرفته می شود. ماشینکاری تجربی این آلیاژ با مشکلات زیادی همراه می باشد[۱]. به همین منظور جهت درک بهتر فرآیند براده برداری مواد سختی همچون این آلیاژ و کاهش هزینه ها از شبیه سازی اجزای محدود استفاده می شود[۲]. به دلیل سختی بالای سوپر آلیاژ اینکونل ۷۱۸ بررسی رفتار ماده تحت شرایط دمایی و کرنشی بالا بسیار حائز اهمیت می باشد[۳]. در واقع

تغییر شکلهای پلاستیک شدید و پیچیدگیهای رفتار ماده در این فرآیند سبب گردیده است که مدل ماده تاثیر بسزایی در نتایج شبیه سازی اجزای محدود فرآیند براده برداری ایفا نماید بگونهایی که مهم ترین و تاثیر گذار ترین فاکتور در دقت نتایج شبیه سازی بشمار میآید [۴]. عموماً و در اکثر مطالعات صورت پذیرفته از مدل ماده جانسون کوک جهت شبیه سازی فرآیند براده برداری استفاده می شود [۶–۵]. این مدل بیانگر رفتار پلاستیک ماده تحت شرایط کرنشی، دمایی و نرخ کرنشی متفاوت می باشد. مدل ماده جانسون

^{*} پست الكترونيك نويسنده مسئول: Fjafarian@mahallat.ac.ir

استادیار، دانشکده مهندسی، مرکز آموزش عالی محلات، محلات، ایران

کوک دارای ثوابتی میباشد که تعیین دقیق آنها و متناسب با فرآیند مورد بررسی نقش مهمی در رفتار ماده دارد [۷]. تاكنون با استفاده از روشهاى مختلف ثوابت معادله جانسون کوک برای سوپر آلیاژ اینکونل ۷۱۸ تعیین شده است. در ادامه به معرفی این تحقیقات پرداخته می شود. در تحقیقی که توسط دیمنگ و همکارانش صورت پذیرفت با استفاده از آزمایش تجربی آزمایش فشار میله هایکینسون SHPB' ثوابت معادلهی جانسون-کوک را برای اینکونل ۷۱۸ آنیل شده و سخت کاری شده بدست آوردند[۸]. وانگ و همکارانش با استفاده از آزمایشات تجربی مدل اصلاح شده ایی معرفی نمودند که در آن یکی از پارامترهای معادلهی جانسون-کوک ثابت نبوده و به نرخ کرنش و دما وابسته می باشد [۹]. کلک و همکارانش جهت ارائهی مدل مادهی جدید از روش معکوس^۲ به همراه بکارگیری روش اجزای محدود ماشینکاری استفاده نمودند[۱۰]. ایشان در ابتدا ثوابت A, B, n در معادلهی جانسون-کوک را از تحقیق ایسلر و همکارانش اتخاذ نمودند[۱۱]. سپس با استفاده از شبیهسازی نیروهای ماشینکاری و هندسهی براده و مقایسه با نتایج تجربی سایر ثوابت را (شامل C, m) تعیین کردند. در مدل ماده ارئه شده توسط میتروفانو^۳ و همکارانش [۱۲] با استفاده از آزمایشات تجربی ثوابت A, B تعیین گردید و سیس ثوابت n, c از تحقیق پریرا^۴ و همکارنش استفاده شد [۱۳]. متاسفانه در این مدل ماده از اثر نرم شدگی حرارتی^۵ در مدل جانسون-کوک صرفه نظر شد. در همین راستا لرنتزون و همکارانش [۱۴] در تحقیق خود به منظور برطرف نمودن مشکل مذکور ثابت m بکار گرفته شده در تحقیق سویرت [۱۵] را این مدل ماده اضافه نمودند. در تحقیقی که توسط اوزل و همکارانش صورت پذیرفت، مدل مادهی جانسون-کوکی ارائه گردید که رفتار نرم شدگی ماده در اثر تغییرات دمایی را اصلاح کردند[19]. ملکی زاده و همکارانش از یک روش معکوس مبتنی بر شبیه سازی اجزای محدود فرآیند براده برداری و روش پاسخ سطح^۶ جهت تعیین ثوابت معادلهی جانسون-کوک استفاده کردند [۱۷]. همچنین در تحقیقی که توسط پرته و همکارانش صورت پذیرفت، مدل ماده مبتنی بر سختی^۷ برای آلیاژ اینکونل ۷۱۸ معرفی گردید[۱۸]. در این مدل ماده با اعمال

برخی اصلاحات در نهایت ثوابتی به معادله ی جانسون - کوک لرنتزون جهت استفاده برای قطعه کار با سختی اولیه مختلف اضافه گردید. بطور کلی از روشهای تجربی به عنوان مرجع و معیاری مناسب جهت تعیین ثوابت معادله جانسون کوک استفاده می شود. نکته حائز اهمیت آن است که تعیین تجربی این ثوابت با استفاده از روشهایی همچون تست فشار هاپکینسون نه تنها امری هزینه بر است و نیازمند تجهیزات خاصی می باشد، بلکه دارای محدودیت اجرا و پیاده سازی در محدوده های کرنشی و دمایی بالا می-باشند. لذا کاربرد آنها در فرآینده ای ماشینکاری مواد سخت که دما و نرخ کرنشهای بالایی اعمال می گردد، با محدودیت مواجهه می شود [۱۹].

از این رو در تحقیق حاضر که با هدف شبیهسازی ماشینکاری مواد سخت صورت پذیرفته، با ارائهی روشی کارآمد ثوابت معادله جانسون کوک جدید شناسایی و متناسب با ماشینکاری سوپر آلیاژ اینکونل ۷۱۸ ارائه شد. در این تحقیق با حذف نیازمندی به انجام آزمایشهای تجربی هزینهبر، با استفاده از الگوریتم بهینه سازی ژنتیک و استفاده از اطلاعات تنش سیلان ماده، مدل مادهای ارائه شد که مناسب ماشینکاری مواد سخت باشد. در ادامه به منظور اطمینان از صحت مدل ماده پیشنهاد شده از نتایج تجربی نیروهای ماشینکاری، حداکثر دما و هندسه براده در شرايط ماشينكارى مختلف جهت اعتبار سنجى نتايج شبيه سازی استفاده گردید. همچنین به منظور ارزیابی عملکرد روش ارائه شده در مقایسه با سایر روشهای متداول جهت تعیین مدل ماده، نتایج بدست آمده در این قسمت در شرایط یکسان با نتایج شبیهسازی بدست آمده با مدلهای ماده موجود در تحقیقات گذشته مورد مقایسه و ارزیابی قرار گرفت.

۲-الگوريتم ژنتيک

بطور کلی الگوریتم ژنتیک بر اساس تئوری تکاملی داروین میباشند و جواب مسألهای که از طریق الگوریتم ژنتیک حل میشود مرتباً بهبود مییابد. الگوریتم ژنتیک با یک مجموعه از جوابها که از طریق کروموزومها نشان داده میشوند، شروع میشود که مجموعه جوابها جمعیت اولیه نام دارند. هر کروموزوم از تعدای ژن برابر با متغیرهای

¹ Split-Hopkinson Pressure Bar

² Inverse methodology

³ Mitrofanov ⁴ Pereira

⁵ Thermal softening effect

Surface Response Methodology (RSM)

⁷ Hardness-based flow stress

بهینهسازی تشکیل شده است که مقدار هر ژن، برازندگی کروموزوم را تحت تاثیر قرار می دهد [۲۰]. در این الگوریتم جوابهای حاصل از یک جمعیت برای تولید جمعیت بعدی استفاده می شوند. انتخاب بعضی از جوابها از میان کل جوابها (والدین) به منظور ایجاد جوابهای جدید یا همان فرزندان بر اساس میزان مطلوبیت آنها می باشد. طبیعی است که جوابهای مناسب تر شانس بیشتری برای تولید مجدد داشته باشند. انتخاب جمعت نسل بعد از طریق مملگرهایی همچون جهش، تقاطع و نخبه گزینی بگونه ایی صورت می پذیرد که برازندگی جمعیت جدید بهتر از برازندگی نسل قبل باشد. این فرآیند تا برقراری شرطی که از پیش تعیین شده است (مانند تعداد جمعیتها یا میزان بهبود جواب) ادامه می یابد. به منظور اطلاعات بیشتر در این

۳–تعیین مدل ماده جدید

۳-۱-معرفی مدل ماده جانسون-کوک

یکی از معروفترین و پرکاربردترین روابط برای ارائه رفتار ماده، معادلهی جانسون کوک^۱ میباشد. حین فرایند براده برداری دمای ناحیهی برش در مدت زمان اندک به شدت افزایش مییابد و تغییر شکلهای پلاستیک شدید و سریعی در حین بوجود آمدن براده رخ میدهد. از آنجا که مدل جانسون-کوک تغییر شکلهای پلاستیک ماده را تحت شرایط کرنشی، دمایی و نرخ کرنشی مختلف به خوبی بیان میکند، بطور گستردهای جهت شبیهسازی فرآیند براده برداری مورد استفاده قرار میگیرد [۶]. این معادله از سه بخش پرانتزی مجزا تشکیل شده است که به ترتیب از چپ به راست تاثیرات سخت شدگی کرنشی^۲، سخت شدگی نرخ کرنشی^۳ و نرم شدگی دمایی[‡] را لحاظ میکند. در رابطهی زیر معادلهی جانسون کوک نمایش داده شده است.

$$\sigma = (A + B\varepsilon^n) \left(1 + \ln \frac{\dot{\varepsilon}}{\dot{\varepsilon}_0} \right) \left(1 - \left(\frac{T - T_w}{T_m - T_w} \right)^m \right)$$

در این رابطه σ مقدار تنش سیلان قطعه کار میباشد، غ نرخ کرنش موثر، \dot{c}_0 نرخ کرنش مرجع و \mathfrak{s} معرف کرنش قطعه کار میباشد. همچنین T معرف دمای فعلی قطعه کار و T_w دمای محیط میباشد. پارامتر T_m نیز معرف دمای ذوب قطعه کار است. علاوه بر این پارامترهای A, B, C

m, *n*ثوابت معادله جانسون-کوک هستند که عموماً از آزمایشات تجربی بدست میآیند [۵]. مقدار این ثوابت نقش مهمی در تعیین رفتار ماده ایفا میکند و تعیین دقیق آنها بگونهای که در محدوده دمایی و کرنشی متناسب با فرآیند

مورد نظر باشد، بسیار حائز اهمیت است. از جمله آزمایشهای انجام شده در این راستا می توان به آزمون فشار هاپکینسون اشاره کرد که رفتار ماده را در دما و کرنشهای بالا بررسی می کند[۸].

۲-۳-تعیین ثوابت مدل ماده جدید با استفاده از بهینه سازی

در این تحقیق با استفاده از الگوریتم بهینهسازی تکاملی و نتایج تجربی مربوط به منحنی تنش سیلان ماده روش جدیدی جهت شناسایی ثوابت معادله جانسون و کوک ارائه شد. نتایج تجربی مورد نیاز از آزمایش فشار هاپکینسون که در دمای بالا برای سوپر آلیاژ اینکونل ۷۱۸ توسط وانگ و همکاران بدست آمد، استفاده گردید [۹]. بر این اساس اطلاعات تجربی تنش سیلان ماده به ازای نرخ کرنش ارد. ۱۰/۰۰۱ در دماهای ۲۰ و ۵۰۰ درجه و کرنشهای بکار گرفته شد.

به منظور بدست آوردن ضرایب معادله جانسون-کوک از الگوریتم ژنتیک بهره گرفته شد. روش کار به این صورت است که ثوابت A, B, C, n, m در رابطه ۱ به عنوان متغییرهای ورودی بهینه سازی در نظر گرفته شدند و با جایگذاری در رابطه جانسون-کوک مقدار تنش سیلان محاسباتی بدست آمد. در ادامه تعدادی نقطه از منحنیهای تجربی تنش سیلان در شرایط مشخص دما، کرنش و نرخ کرنش در نظر گرفته شد. سپس مقادیر تنش سیلان محاسباتی متناظر به ازای همان شرایط دمایی، کرنشی و نرخ کرنشی با استفاده از معادله جانسون-کوکی که ضرایب آن توسط الگوریتم ژنتیک جایگذاری شده است، محاسبه شد. سپس قدرمطلق اختلاف بین مقادیر تجربی و محاسباتی تنش سیلان به عنوان تابع هدف بهینهسازی معرفی گردید. در واقع با هربار تکرار الگوریتم بهینهسازی، مقادیر جدیدی از ثوابت مدل ماده و متعاقباً تنش سیلان جدیدی به روز رسانی شد و با مقادیر متناظر تجربی مورد مقایسه قرار گرفت. این روند بهینهسازی با استفاده از الگوريتم تا زماني ادامه يافت كه بهينهترين مقادير ورودي

¹ Johnson Cook

² Strain hardening

³ Strain rate hardening

⁴ Thermal softening

(۵)

(ثوابت معادله ی جانسون و کوک) بگونهای بدست آید که اختلاف بین تنش سیلان تجربی و محاسباتی کمینه شود. در شکل (۱) نحوه پیادهسازی روش مذکور ارائه شده است. جهت اطلاعات بیشتر در خصوص تنظیمات مربوط به الگوریتم ژنتیک به مطالعات قبلی مراجعه شود.

در روابط زیر قیود مسئله به همراه نحوه تعیین تابع هدف

بهینه سازی جهت شناسایی ضرایب معادله جانسون و کوک مشخص شده است.

- 900 < A < 1562 (٢)
- 300 < B < 1054 (r)
- 0.013 < C < 0.017 (f)
- 0.25 < n < 0.77
- 1.3 < m < 2.1 (9)

$$\sigma_{Cal} = (A + B\varepsilon^n) \left(1 + ln \frac{0.001}{1} \right) \left(1 - \left(\frac{T - 20}{1300 - 20} \right)^m \right) \tag{Y}$$

$$F = \frac{\sum_{i=1}^{i=K} \left(\frac{|\sigma(Cal)i - \sigma(Exp)i|}{\sigma(Exp)i} \right)}{K} \tag{(A)}$$

در این روابط A, B, C, m, n متغییرهای ورودی بهینه سازی (ثوابت معادله جانسون و کوک) می باشند. همچنین T و \mathfrak{F} به ترتیب معرف دما و کرنش به ازای تنش سیلان تجربی (σ_{Exp}) مشخص می باشد. F و F نیز به ترتیب تنش سیلان محاسباتی، تعداد نقاط انتخابی و تابع هدف بهینه سازی می باشند.

لازم به ذکر است به منظور بدست آوردن جوابهای معقول، هریک از متغییرهای بهینه سازی در محدوده مشخصی مورد بررسی قرار گرفتند. برای این امر ثوابتی که تاکنون برای سوپر آلیاژ اینکونل ۲۱۸ با سختی HRC۴۵ بدست آمده، شناسایی شد و هریک از پارامترها در محدوده کمترین تا بیشترین مقادیر گزارش شده در مقالات دیگران تعیین گردید. در جدول (۱) ثوابت مدل ماده جدید بدست آمده در این تحقیق به همراه ثوابت مدل های ماده جانسون -کوک موجود در سایر تحقیقات گزارش شده است. در شکل (۲) نیز نمونهای از منحنی تنش سیلان مدل های ماده مختلف اینکونل ۲۱۸ نشان داده شده است.

مدل مادہ	A (MPa)	B (MPa)	С	n	m	έ ₀	مرجع	مدل مادہ
مدل ماده جدید	٩٠٠	1.04	•/• \Y	•/۴۶	۲/۱	١	جديد	مدل_۱
دیمنگ و همکاران	129.	۸۹۵	•/•18	•/۵۲۶	۱/۵۵	•/•٣	[٨]	مدل_۲
کلک و همکاران	1420	9.4	•/•184	•/٧٧٧	١/۵٨٩	•/••١	[1.]	مدل_۳
سويرت و همکاران	1741	877	•/•184	•/۶۵۲۲	١/٣	١	[16]	مدل_۴
ملکی زادہ و همکاران	1085	۳۰۰	•/•184	۰/۲۵	١/٧	١	[17]	مدل_۵

جدول ۱- ثوابت مدلهای مواد مختلف برای آلیاژ اینکونل ۷۱۸ (جعفریان و همکاران ۲۰۱۴)

در ادامه شبیه سازی اجزاء محدود فرآیند برادهبرداری در شرایط مختلفی صورت پذیرفت و تاثیر مدلهای ماده جانسون کوک ذکر شده در جدول (۱) بر نتایج شبیه سازی مورد ارزیابی قرار گرفت.

۴-آزمایشات تجربی جهت اعتبار سنجی

برای این منظور آزمایشات تجربی پرته و همکاران صورت پذیرفت [۱۸]. در این آزمایشات فرآیند ماشینکاری متعامد سوپرآلیاژ اینکونل ۷۱۸ با سختی ۴۵ HRC بر روی دستگاه تراش کنترل عددی و در شرایط بدون خنک کار صورت پذیرفت (حالت دیسک تراشی به ضخامت ۲ میلیمتر). جهت انجام آزمایشات از ابزار براده شکن سندویک که زوایای آزاد و برادهی ۶- و ۴ درجه را فراهم می آورد استفاده شد. در این آزمایشها نیروهای ماشینکاری (شامل نیروی اصلی برش و نیروی پیشروی)، حداکثر دمای ماشینکاری و هندسهی براده (شامل سه مشخصهی گام، قله و دره) بصورت تجربی در سه وضعیت مختلف اندازه هندسه براده نشان داده شده است. در جدول ۲ نیز شرایط هندسه براده نشان داده شده است. در جدول ۲ نیز شرایط ماشینکاری و نتایج تجربی مربوط به هر آزمایش مشخص شده است.

۵-شبیه سازی اجزاء محدود فرآیند براده برداری

به منظور انجام شبیه سازی فرآیند برادهبرداری از نرم افزار تجاری DEFORM_2D_V10 استفاده شد. در این نرم افزاز روش لاگرانژی ارتقاء یافته با قابلیت مشرزنی مجدد جهت شبیه سازی براده برداری استفاده می شود. همچنین

از المان های چهار گوش مربعی جهت مشبندی ابزار و قطعه کار استفاده شد. شرایط مرزی بگونهای در نظر گرفته شد که حرکت بلوک قطعه کار در راستای محور X و Y و ابزار برشی در محور Y ثابت در نظر گرفته شد. از طرفی به منظور شکل گیری براده، ابزار برشی در راستای محور X به سمت قطعه کار و به اندازه سرعت برشی حرکت داده شد. همچنین بین سطح بیرونی قطعه کار و سطوح ابزار (شامل لبه ابزار، صفحه آزاد و صفحه براده) شرایط تماسی و انتقال حرارت درنظر گرفته شد. ابزار به عنوان جسم صلب در نظر گرفته شد و با تعداد ۸۰۰۰ المان مشبندی گردید. برای مشبندی قطعه کار نیز از تعداد بالای ۱۵۰۰۰ المان استفاده شد. جهت شبیه سازی هرچه دقیق تر و همچنین دست یافتن به بهتر هندسهی براده پایدار و دقیق نیاز است كه اندازه المانها بسيار ريز باشد. به همين منظور اندازهي المانها در نزدیکی محل برش و همچنین فضای جلوی ابزار که براده قرار دارد براده در حدود یک میکرومتر در نظر گرفته شد. لازم به ذکر است که پنجرههای تعریف شده جهت تعیین اندازهی مش بگونهایی تنظیم شدند که همراه با حركت ابزار نيز حركت نمايند. اينرو همواره وضعيت فعلى مش در شبیه سازی حفظ میشود.

با توجه به تاثیر هندسه ابزار بر نتایج شبیهسازی، هندسه ی دقیق لبه برنده ابزار (همراه با براده شکن)، توسط مهندسی معکوس مشخص شد. رفتار ماده نیز با استفاده از مدل ماده جانسون-کوک در نظر گرفته شد و ثوابت معرفی شده در جدول ۱ برای هر یک از شبیهسازیها اعمال گردید. در این راستا از زیربرنامهنویسی فورترن جهت پیاده-سازی انواع مدل ماده در نرمافزار استفاده شد. سایر پارامترهای شبیهسازی شامل ضریب انتقال حرارت، ضرایب اصطکاکی و معیار شکست براده برای هر یک از شرایط شرایط ماشینکاری مطابق مقادیر کالیبره شده در مطالعات قبلی استفاده شد [۲۲و ۱۸].

در این قسمت شبیه سازی اجزاء محدود فرایند ماشینکاری متعامد سوپر آلیاژ اینکونل ۷۱۸ در شرایط مختلف ماشینکاری (مطابق جدول ۲) صورت پذیرفت. با ثابت نگه داشتن پارامترهای شبیه سازی شامل معیار شکست قطعه کار، شرایط اصطکاکی و حرارتی، تاثیر انواع مدل ماده جانسون-کوک شامل مدل ماده پیشنهاد شده با استفاده از روش بهینه سازی و مدل های ماده موجود در تحقیقات دیگران بر دقت نتایج شبیه سازی مورد مقایسه قرار گرفت.

(ب)

(الف)

شکل ۳- ماشینکاری متعامد آلیاژ اینکونل ۷۱۸ (الف) ترموکوپل جهت اندازه گیری دما (ب) هندسه براده [۱۸]

شرايط ماشينكاري	نرخ پیشروی سرعت برشی		نيروها (نيوتن)		هندسه ی براده			دما (°)
	(متر بر دقيقه)	(میلیمتر بر دور)	Fc	$\mathbf{F}_{\mathbf{f}}$	 گام	دره	قله	
N ₁	۶.	•/•۵	477/8	422/1	$\lambda \gamma / \lambda \cdot$	۶۴/۹	۵۰	۸۷۶
N_2	۶.	•/•Y۵	۶۵۷/۲	۵۶۰/۵	141/9	٩٨/١	٨٧/۴	٩٩٠
N 3	۶.	• / 1	۲۹۵/۶	541/5	۱۲۰/۹	۱۱۳/۵	۶۷/۸	१८१

جدول ۲- پارامترهای ماشینکاری و نتایج تجربی نیروها، دما و هندسه براده [۱۸]

۶-بحث و نتايج

در این قسمت شبیه سازی اجزاء محدود فرایند ماشینکاری متعامد سویرآلیاژ اینکونل ۷۱۸ در شرایط مختلف ماشینکاری (مطابق جدول ۲) صورت پذیرفت. با ثابت نگه داشتن پارامترهای شبیهسازی شامل معیار شکست قطعه کار، شرایط اصطکاکی و حرارتی، تاثیر انواع مدل ماده جانسون-کوک شامل مدل ماده پیشنهاد شده با استفاده از روش بهینهسازی و مدلهای ماده موجود در تحقیقات دیگران بر دقت نتایج شبیهسازی مورد مقایسه قرار گرفت. در این راستا نیروهای ماشینکاری، هندسه براده و حداکثر دمای ماشینکاری به عنوان خروجیهای شبیهسازی در نظر گرفته شدند که مقادیر آنها متاثر از مدل ماده انتخاب شده می باشند. نتایج شبیه سازی بطور گسترده با نتایج متناظر تجربی مورد مقایسه قرار گرفتند و میانگین خطای شبیه-سازی به ازای هر مدل ماده برای هر سه شرایط ماشینکاری بدست آمد و همچنین میانگین خطای کل شبیهسازیها برای هر مدل ماده گزارش گردید. در نهایت میزان عملکرد و بازدهی روش پیشنهاد شده جهت تعیین ثوابت مدل ماده جانسون-کوک برای شبیهسازی فرآیند براده برداری مورد ارزیابی قرار گرفت.

۶-۱-براده دندانه اره ای

در فرآیند براده برداری بوجود آمدن تنشهای کششی در صفحهی برش (ناحیهی تغییر شکل اولیه) منجر به لغزش صفحات كريستالي ماده و جدا شدن براده از قطعهكار می گردد. در ماشینکاری مواد سخت این تنشهای کششی تا سطح آزاد قطعه ادامه می یابند و سبب شکست موضعی قطعه و در نهایت بوجود آمدن براده دندانه ارهای می شود [۲۲]. این شکستگی منجر می شود که دندانه ی براده با تغییر شکل پلاستیک کم بوجود آید، این در حالی است که در ناحیه برشی تغییر شکل پلاستیک شدیدی همراه با تغییر اندازهی دانه اعمال می گردد و اصطلاحا این ناحیه باند آدیاباتیک برشی^۱ نامیده می شود. جهت شبیه سازی برادهی دندانه ارهای در فرآیند ماشینکاری از معیارهای مختلفی استفاده شده است که از جمله پرکاربردترین آنها معیار شکست ککرفت و لاتامز ۲ می باشد که با معادله (۹) معرفی می گردد [۲۲]. $D = \int_0^{\epsilon_f} \sigma_1 \, d\varepsilon$ (٩)

در این رابطه ₀ تنش اصلی، _٤ کرنش موثر و D ثابت ماده

۳۲۰

² Cockroft and Latham's

¹ Shear Adiabatic Band

است که تحت عنوان مقدار آسیب^۱ معرفی می گردد. بر اساس این معیار هنگامی که انتگرال تنش اصلی در مسیر کرنش پلاستیک (صفحهی برش) از مقدار آسیب (D) بیشتر گردد، شکست رخ می دهد و براده دندانه ارهای شکل می گیرد. در این تحقیق معیار شکست براده براساس معیار ککرفت لاتلهامز و تابعی از پارامترهای ماشینکاری مطابق مقادیر کالیبره شده در تحقیق قبلی مورد استفاده قرار گرفت[۲۲]. در شکل (۴) نیز نحوه ایجاد برادهی دندانه اره ای و باند برش آدیاباتیک نشان داده شده است.

$$\begin{split} D &= -2178 + 3761 \times (a_f) + 7359 \times (V_c) - 26410 \times (a_f^2) + 22.01 \times (a_f) \times (V_c) + 0.6249 \times (V_c^2) \end{split}$$

شکل ۴- شبیه سازی برادهی دندانه ارمای و باند برش آدیاباتیک از لحظهی شروع تا رسیدن به حالت پایدار

با توجه به آنکه علاوه بر معیار شکست قطعه کار، مدل ماده نیز تاثیر بسزایی مقدار و نحوه دندانه ارهای شده براده دارد، در این قسمت تاثیر انواع مدل ماده بر بوجود آمدن براده دندانه ارهای در شرایط ماشینکاری مختلف مورد مقایسه و ارزیابی قرار گرفت. شبیهسازی فرآیند مطابق پارامترهای ماشینکاری تجربی ذکر شده در جدول (۲) صورت پذیرفت و برای هر آزمایش میانگین خطای سه پارامتر هندسه براده محاسبه شد. در نهایت برای هر مدل ماده میانگین خطای هندسه براده در شرایط ماشینکاری مختلف (آزمایش ۱ تا ۳) مشخص شد و در شکل (۵) گزارش گردید. نتایج نشان می دهد بجز مدل ماده شماره ۴ که میانگین خطای شبیه-سازی هندسه براده، بالاتر از ۲۰٪ میباشد، خطای نتایج شبیهسازی سایر مدلها زیر ۱۵٪ میباشد. در این بین خطای شبیه سازی هندسه براده با استفاده از مدل ماده ییشنهادی کمتر از ۱۱٪ میباشد که میزان آن مطلوب می-باشد.

۶-۲-نیروهای ماشینکاری

علاوه بر مدل ماده که بیشترین تاثیر بر میزان نیروهای ماشینکاری را دارد، شرایط اصطکاکی بین ابزار و براده هم موثر میباشد. در فرآیند برادهبرداری در محل نوک ابزار فشار و حرارت بین قطعه کار و ابزار بالاست و اصطکاک از نوع چسبنده می باشد، در حالی که کمی بالاتر از لبه برنده که از میزان فشار کاسته می شود، لغزش نسبی بین براده و ابزار سبب کشیده شدن براده به سطح براده ابزار می شود که در این شرایط اصطکاک لغزنده حاکم می باشد [۲۴]. بنابر مطالب مذکور در این تحقیق ضریب اصطکاک چسبنده که با فاکتور اصطکاک برشی و اصطکاک لغزنده که با ضریب کلومب معرفی می شوند، به ترتیب مقادیر ۱ و ۰/۳ مطابق با مقادیر کالیبره شده در تحقیق قبلی در نظر گرفته شد [۲۲]. لازم به ذکر است در نرم افزار دی فرم دو بعدى ضخامت المانها كه معرف عمق برادهبردارى می باشد، بصورت ثابت و یک میلیمتر در نظر گرفته می شود و از این رو ارتباط خطی بین نیروی ماشینکاری و عمق برش بر قرار میباشد. همچنین در فرآیند ماشینکاری با هندسهی برادهی دندانه ارهای نیروهای ماشینکاری ثابت نمی باشد و با توجه به بوجود آمدن باند برشی آدیاباتیک، نيروى برشى نيز بصورت نوسانى تغيير مىكند [٢٣و 6]. این مسئله با در نظر گرفتن معیار شکست قطعه کار در شبیه سازی لحاظ می گردد. در این شرایط میانگین نیروی ماشینکاری به عنوان خروجی گزارش می گردد. در شکل (۶) نمونهای از منحنی تغییرات نیروی ماشینکاری در شرایط ایجاد براده دندانه ارهای نشان داده شده است.

درصد 25 خطاى 20 شبيه 15 سازى 10 هندسه براد 5 0 1 2 3 4 5 شماره مدل ماده شکل ۵- میانگین خطای هندسه براده

¹ Damage Value

در این قسمت به ازای هر مدل ماده، میانگین خطای شبیه-سازی نیروی اصلی و پیشروی ماشینکاری برای هر سه شرایط آزمایش محاسبه شد و در شکل (۷) گزارش گردید. نتایج حاکی از آن است که مدل ماده شماره ۲ با میانگین خطای ۲۷/۶٪ دارای بیشترین خطای شبیهسازی و مدل ماده شماره ۳ با خطای ۲۸/۷٪ مناسب ترین مدل ماده جهت مدلسازی نیروهای ماشینکاری می باشد. مدل ماده ارائه شده در این تحقیق نیز با خطای شبیه سازی ۱۲/۵٪ دارای دقت مناسبی در مقایسه با سایر مدل ها می باشد.

۶–۳–حداکثر دمای ماشینکاری

به منظور شبیهسازی حداکثر دمای ناشی از فرآیند ماشینکاری، علاوه بر مدل ماده انتخاب شده ضریب انتقال حرارت بین ابزار و براده نیز موثر میباشد. با توجه به آنکه شبیهسازی ماشینکاری صرفاً کسری از زمان برادهبرداری مدلسازی میشود، عملا فرصت کافی جهت رسیدن به حالت پایدار دمایی فراهم نمیشود. این امر می تواند سبب بروز خطا جهت پیشبینی حداکثر دمای ماشینکاری گردد. لذا منظور مرتفع نمودن این مسئله، در تحقیقاتی که توسط

محققین صورت پذیرفته است، اصطلاحاً از نیرنگ شبیه-سازی استفاده میشود [۲۵]. در این روش ضریب انتقال حرارت بین ابزار و براده مقادیر بسیار بالایی در نظر گرفته میشود که در مدت زمان کوتاه شبیهسازی فرآینده براده-برداری، تبادل حرارتی و حالت پایدار دمایی بین ابزار، براده و قطعه کار بوجود آید [۲۶]. بر اساس مطالب مذکور، در این تحقیق ضریب انتقال حرارت بین ابزار و براده به ازای تمامی شرایط مقدار بالایی در نظر گرفته شد و تاثیر انواع ضرایب مدل ماده جانسون-کوک بر حداکثر دمای ماشینکاری مورد بررسی قرار گرفت. در شکل (۸) نمونهای از شبیهسازی دمای ماشینکاری در شرایط مختلف ماشینکاری نشان داده شده است.

شکل ۸- شبیهسازی دمای ماشینکاری تحت شرایط (الف) آزمایش_۱، (ب) آزمایش_۲

در این قسمت تاثیر مدل ماده بر خطای شبیهسازی حداکثر دمای ماشینکاری مورد بررسی قرار گرفت. در این خصوص میانگین خطای شبیهسازی در شرایط آزمایش مختلف برای هر مدل ماده در شکل (۹) گزارش شد. همانطور که مشاهده میشود، بطور کلی میانگین خطای شبیهسازی دمای ماشینکاری از خطای شبیهسازی نیروهای ماشینکاری و هندسه براده بیشتر میباشد. این امر نشان از ضعف اکثر مدلهای ماده جهت شبیهسازی حداکثر دما در فرآیند ماشینکاری مواد سخت میباشد. نتایج بدست آمده با استفاده از مدل ماده ارائه شده در این تحقیق با ۱۷/۶٪ خطا نسبت به سایر مدلهای ماده جهت شبیهسازی دمای ماشینکاری مناسب تر میباشد.

۴–۶–مقایسه نتایج

در این بخش به منظور بررسی و جمع بندی عملکرد مدل ماده جانسون - کوک پیشنهاد شده برای ماشینکاری

سوپرآلیاژ اینکونل ۷۱۸ در این تحقیق و مقایسه با نتایج سایر مدلهای ماده موجود، مقایسه کلی به عمل آمد. از اینرو برای هر مدل ماده، میانگین خطای بدست آمده در قسمتهای قبل شامل خطای هندسه براده (قله، گام، دره)، نیروهای ماشینکاری (اصلی و پیشروی) و حداکثر دمای ماشینکاری برای هر آزمایش بدست آمد و سپس میانگین خطای کل برای هر سه شرایط آزمایش محاسبه شد و در جدول (۳) گزارش گردید.

همانطور که مشاهده می شود، مدل های ماده شماره ۲ و ۴ دارای خطای بیشتری هستند (بیش از ۲۳٪ خطا)، در حالی که مدل ماده پیشنهادی و مدل های ماده شماره ۳ و ۵ به ترتیب با خطای ۱۳/۷٪، ۱۴/۲٪ و ۱۳/۶٪ از دقت مطلوب-تری برخوردار می باشند. در این بین همانطور که قبلا اشاره گردید، ثوابت معادله جانسون-کوک در مدل های ماده شماره ۳ و ۵ به ترتیب با استفاده از آزمایشات تجربی میله فشار هاپکینسون و آزمایشات ماشینکاری بدست آمدند که امری زمان بر و هزینه بر می باشد. این مسئله در حالی است که روش ارائه شده در این تحقیق با استفاده از الگوریتم

کل

بهینهسازی تکاملی و بدون نیاز به انجام آزمایشات تجربی صورت پذیرفته و از دقت و عملکرد مطلوبی برخوردار می-باشد. از اینرو استراتژی ارائه شده در این تحقیق می تواند بخوبی برای بدست آوردن مدلهای ماده مختلف جهت شبیه سازی سایر فرآیندهای تولیدی مورد استفاده قرار گیرد.

۷–نتیجه گیری

شبیهسازی اجزاء محدود فرآیند برادهبرداری به عنوان ابزاری کارآمد جهت درک بهتر فرآیند و کاهش هزینهها و زمان مورد استفاده محققین و صنعتگران قرار می گیرد. با توجه به آنکه فرآیند برادهبرداری منجر به جداسازی براده از قطعه می گردد، تغییر شکلهای پلاستیک شدید و افزایش دما و نرخ کرنش شدید در قطعه کار بوجود میآید. از اینرو شبیهسازی این فرآیند با چالش هایی روبرو میباشد و در نظر گرفتن مدل ماده مناسب از جمله مهم ترین عامل در دقت نتایج شبیه سازی فرآیند براده برداری میباشد. در این راستا در تحقیق حاضر روش جدیدی ارائه شد که با استفاده از الگوریتم بهینهسازی تكاملي مدل معادله جانسون-كوك جهت شبيهسازي فرآیند برادهبرداری سویر آلیاژ اینکونل ۷۱۸ تعیین شد. نتایج بدست آمده بوسیله این روش با نتایج مدلهای ماده سایر محققین که با آزمایشات تجربی و تحلیلی بدست آمده بود، مورد مقایسه و ارزیابی قرار گرفت و در نهایت نتایج زیر گزارش گردید:

- به ازای هر مدل ماده شبیهسازی فرآیند ماشینکاری در شرایط مختلف صورت پذیرفت و نتایج شبیه-سازی نیروهای ماشینکاری (دو مولفه) و هندسه براده (سه مولفه) با نتایج تجربی متناظر مورد مقایسه قرار گرفت. در این بین میانگین خطای شبیهسازی هندسه براده و نیروهای ماشینکاری با استفاده از مدل ماده پیشنهادی به ترتیب به میزان مطلوب ۱۱٪ و ۵/۱۲٪ گزارش گردید.
- نتایج نشان داد که خطای شبیهسازی دمای ماشینکاری نسبت به سایر خروجیها بیشتر می-باشد. این امر نشان از ضعف اکثر مدلهای ماده جهت شبیهسازی حداکثر دما در فرآیند ماشینکاری مواد سخت میباشد. در این بین، خطای دما با استفاده از مدل ماده ارائه شده در این تحقیق ۱۷/۶٪ بدست آمد که نسبت به سایر

آمدند که امری زمان بر و هزینه بر میباشد.

 در نهایت نتایج بدست آمده نشان داد که، روش ارائه شده در این تحقیق میتواند به عنوان روشی جایگزین جهت تعیین ثوابت مدل ماده جانسون-کوک برای شبیه سازی فرآیندهای تولیدی با دقت مطلوب مورد استفاد قرار گیرد. این امر از صرف زمان و هزینه زیاد جهت تعیین تجربی این ثوابت جلوگیری به عمل میآورد. از اینرو میتوان ابراز امیدواری نمود که استراتژی پیاده-سازی شده در تحقیق حاضر به خوبی توسط سایر محققین نیز مورد استفاده قرار گیرد.

مىباشد.

 بطور کلی مدلهای ماده شماره ۲ و ۴ دارای بیشترین خطا میباشند (بیش از ۲۳٪ خطا)، درحالی که مدل ماده پیشنهادی و مدلهای ماده شماره ۳ و ۵ به ترتیب با خطای ۱۳/۷٪، ۱۴/۲٪
و ۱۳/۶٪ از دقت مطلوب تری برخوردار هستند. لازم به ذکر است که ثوابت معادله جانسون -کوک در مدلهای ماده شماره ۳ و ۵ به ترتیب با استفاده از آزمایشات تجربی میله فشار هاپکینسون و آزمایشات ماشینکاری بدست

مراجع

[1]. F. Jafarian, D. Umbrello, S. Golpayegani, and Z. Darake, "Experimental Investigation to Optimize Tool Life and Surface Roughness in Inconel 718 Machining", Materials and Manufacturing Processes, Vol. 31, No. 13, 2016, pp. 1683-1691.

[2]. F Jafarian, S Masoudi, H Soleimani, and D Umbrello, "Experimental and numerical investigation of thermal loads in Inocnel 718 machining", Journal of Materials and Manufacturing Processes, Vol. 33, No. 9, 2018, pp. 1020-1029.

[3] F.-l. Sui, Y. Zuo, X.-h. Liu, and L.-q. Chen, "Microstructure analysis on IN 718 alloy round rod by FEM in the hot continuous rolling process", Applied Mathematical Modelling, Vol. 37, No. 20, 2013, pp. 8776-8784.

[5]. F. Jafarian, H. Amirabadi, and J. Sadri, "Integration of finite element simulation and intelligent methods for evaluation of thermo-mechanical loads during hard turning process", Proceedings of the Institution of Mechanical Engineers, Part B: Journal of Engineering Manufacture, Vol. 227, No. 2, 2013, pp. 235-248.

[6] P.J. Arrazola, T. Ozel, D. Umbrello, M. Davies, and I.S. Jawahir, "Recent advances in modelling of metal machining processes", CIRP Annals. – Manufacturing Technology, Vol. 62, No. 2, 2013, pp. 695–718.

[7]. M. Sima, and T. Ozel, "Modified material constitutive models for serrated chip formation simulations and experimental validation in machining of titanium alloy Ti–6Al–4V", International Journal of Machine Tools & Manufacture, Vol. 50, No. 11, 2010, pp. 943–960.

[8] J.J. Demange, V. Prakash, and J.M. Pereira, "Effects of material microstructure on blunt projectile penetration of a nickel-based super alloy", International Journal of Impact Engineering, Vol. 36, No. 8, 2009, pp. 1027–1043.

[9] X. Wang, C. Huang, B. Zou, H. Liu, H. Zhu, and J. Wang, "Dynamic behavior and a modified Johnson–Cook constitutive model of Inconel718 at high strain rate and elevated temperature", Journal of Materials Science Engineering, Vol. 580, No. 15, 2013, pp. 385–390.

[10] F. Klocke, D. Lung, and S. Buchkremer, "Inverse Identification of the Constitutive Equation of Inconel 718 and AISI 1045 from FE Machining Simulations", 14th CIRP Conference on Modeling of Machining Operations, Procedia CIRP, Vol. 8, 2013, pp. 212–217.

[11] S. Issler, "Development of a Concept for Life Pre-diction of Blade-Disc-Connections of Gas turbines (originally in German) PhD Thesis", University of Stuttgart, Germany. 2002.

[12] A. V. Mitrofanov, V. I. Babitsky, and V. V. Silberschmidt, "Thermo mechanical finite element simulations of ultrasonically assisted turning", Journal of Computational Materials Science, Vol. 32, No. 3, 2005, pp. 463–471.

[13] J. M. Pereira, and B. A. Lerch, "Effects of heat treatment on the ballistic impact properties of Inconel 718 for jet engine fan containment applications", International Journal of Impact Engineering, Vol. 25, No. 8, 2001, pp. 715–733.

[14] J. Lorentzon, N. Jarvstrat, and B. L. Josefson, "Modelling chip formation of alloy 718", Journal of Materials processing Technology, Vol. 209, No. 10, 2009, pp. 4645–4653.

[15] R. Sievert, A. H. Hamann, D. Noack, P. Lowe, K. N. Singh, and G. Kunecke, "Simulation of thermal softening, damage and chip segmentation in a nickel super-alloy", In: Tonshoff, H.K., Hollmann, F. (Eds.), Hochgeschwindigkeitspannen. Vol. 8, 2005, pp. 446–469.

[16] T. Ozel, L. Llanos, J. Soriano, and P. J. Arrazola, "3D finite element modelling of chip formation process for machining Inconel718: Comparison of FE software predictions", Journal of Machining Science and Technology, Vol. 15, No. 1, 2011, pp. 21–46.

[17] A. Malakizadi, S. Cedergren, K. B. Surreddi, and L. Nyborg, "A methodology to evaluate the machinability of Alloy 718 by means of FE simulation, International Conference on Advanced Manufacturing Engineering and Technologies", Vol. 9, 2013, pp. 95-106.

[18] A.d. Prete, L. Filice, and D. Umbrello, "Numerical simulation of machining nickel-based alloys", 14th CIRP Conference on Modeling of Machining Operations, Vol. 8, 2013, pp. 539-544.

[19] Ozel T, "Modeling of hard part machining: effect of insert edge preparation in CBN cutting tools", Journal of Materials processing technology, Vol. 141, No. 2, 2003, pp. 284–293.

(۲۰) زینب سادات میرزایی و اکبر فرزانگان، "بهینهسازی تکهدفه مدار آسیای گلولهای مجتمع فسفات اسفوردی بر پایه الگوریتم ژنتیک"، مجله مدلسازی در مهندسی، دوره ۱۱، شماره ۲۳، تابستان ۱۳۹۲، صفحه ۲۵–۱۵. (۲۱) حسین امیر آبادی، جواد عاشوری و فرشید جعفریان، "بهینهسازی برشکاری جت آب همراه با ذرات ساینده با استفاده از روش شبکه عصبی – الگوریتم ژنتیک"، مجله مدلسازی در مهندسی، دوره ۸، شماره ۲۳، زمستان ۱۳۸۹، صفحه ۲۵–۲۵.

[22] F. Jafarian, M. Imaz Ciaran, D. Umbrello, P.J. Arrazola, L. Filice, and H. Amirabadi, "Finite element simulation of machining Inconel 718 alloy including microstructure changes", International Journal of Mechanical Sciences, Vol. 88, 2014, pp. 110-121.

[23] D. Umbrello, "Finite element simulation of conventional and high speed machining of Ti6Al4V alloy", Journal of Materials Processing Technology, Vol. 196, No. 1, 2008, pp. 79-87.

[24] L. Filice, F. Micari, S. Rizzuti, and D. Umbrello, "A critical analysis on the friction modelling in orthogonal machining", International Journal of Machine Tools and Manufacture, Vol. 47, No. 3, 2007, pp. 709-714.

[25] E. Ceretti, L. Filice, D. Umbrello, F. Micari, "ALE simulation of orthogonal cutting: a new approach to model heat transfer phenomena at the tool-chip interface", CIRP Annals-Manufacturing Technology, Vol. 56, No. 1, 2007, pp. 69-72.

[26] G. Rotella, and D. Umbrello, "Finite element modeling of microstructural changes in dry and cryogenic cutting of Ti6Al4V alloy", CIRP Annals-Manufacturing Technology, Vol. 63, No. 1, 2014, pp. 69-72.